

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра міжнародних відносин і аудиту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри міжнародних
відносин і аудиту
Пашкевич М.С. *Пашкевич*
« 20 » листопада 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація та ведення малого бізнесу»

Галузь знань	07 Управління та адміністрування 051 Економіка 061 Журналістика 071 Облік і оподаткування
Спеціальність	075 Маркетинг 242 Туризм і рекреація 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітній рівень.....	перший (бакалаврський)
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	5 чверть (денна форма) 8 чверть (заочна форма)
Мова викладання	українська

Викладач: д.е.н., проф. Макурін А.А.

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація та ведення малого бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка, 061 Журналістика, 071 Облік і оподаткування, 075 Маркетинг, 242 Туризм і рекреація, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. Міжнародних відносин і аудиту. Д.: НТУ «ДП», 2024. 11 с.

Розробник:

Макурін Андрій Андрійович – професор, доктор економічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм.

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Організація та ведення малого бізнесу» є вибірковою та формує індивідуальну траєкторію навчання студента. Зокрема, ця дисципліна поряд з іншими обов'язковими дисциплінами дозволяє поглибити такі результати навчання:

- Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
- Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
- Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
- Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
- Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

Мета дисципліни – набуття теоретичних знань та практичних умінь щодо здійснення обліку, оподаткування та проведення аудиту операцій зовнішньоекономічної діяльності, а також рівня комунікації, автономності та відповідальності, необхідних для виконання навчальних та професійних завдань у суспільстві.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- Усвідомлювати сутність, значення, функції суб'єктів малого підприємництва. Називати та пояснювати нормативно-правові основи функціонування суб'єктів малого підприємництва. Описувати механізм створення суб'єктів малого підприємництва.
- Демонструвати знання облікової політики суб'єктів малого підприємництва. Застосовувати план рахунків суб'єктів малого підприємництва та форми бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва. Розрізняти групи суб'єктів малого підприємництва для цілей оподаткування. Визначати умови переходу із загальної системи оподаткування на спрощену і навпаки.
- Визначати суть особливостей обліку у суб'єктів малого підприємництва грошових коштів та їх еквівалентів у суб'єктів малого підприємництва, запасів (товарів), розрахункових операцій, основних засобів, необоротних активів, капітальних та фінансових інвестицій при використанні спрощеного плану рахунків.
- Застосовувати аналітичний і синтетичний облік витрат на виробництво, доходів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за спрощеною формою обліку. Здійснювати визначення фінансових результатів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг; Здійснювати визначення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Пояснювати суть обліку витрат за елементами у суб'єктів малого підприємництва.
- Здійснювати оподаткування суб'єктів малого підприємництва зі сплати єдиного податку або розрахунків за податками і платежами на загальній системі. Проводити операції щодо узагальнення облікових даних і складання фінансової звітності та іншої звітності юридичної особи.

3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	62	22	40	-	-	6	59
практичні	52	11	41	-	-	4	45
лабораторні	-	-	-	-	-		
семінари	-	-	-	-	-		
контрольні заходи	6	6				6	6
РАЗОМ	120	39	81	-	-	16	104

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ	66
1 Організаційно-правові основи діяльності суб'єктів малого підприємництва	11
Сутність, значення, функції суб'єктів малого підприємництва	
Нормативно-правова основа суб'єктів малого підприємництва	
Механізм створення суб'єктів малого підприємництва	
2 Організація обліку і оподаткування суб'єктів малого підприємництва	11
Облікова політика суб'єктів малого підприємництва	
План рахунків суб'єктів малого підприємництва	
Форми бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва	
Групи суб'єктів малого підприємництва для цілей оподаткування	
Умови переходу із загальної системи оподаткування на спрощену і навпаки	
3 Облік активів у суб'єктів малого підприємництва	11
Особливості обліку грошових коштів та їх еквівалентів у суб'єктів малого підприємництва	
Особливості обліку запасів (товарів)	
Особливості обліку розрахункових операцій	
Облік основних засобів у суб'єктів малого підприємництва	
Особливості обліку необоротних активів, капітальних та фінансових інвестицій при використанні спрощеного плану рахунків	
4 Облік капіталу і зобов'язань у суб'єктів малого підприємництва	11
Облік формування і змін статутного капіталу у суб'єктів малого підприємництва	
Облік витрат майбутніх періодів і забезпечення майбутніх витрат і платежів	
Облік кредитів банків	
Облік розрахунків у суб'єктів малого підприємництва	
5 Облік доходів, витрат, фінансових результатів у суб'єктів малого підприємництва	11

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
Аналітичний і синтетичний облік витрат на виробництво, облік доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	
Особливості обліку доходів на малих підприємствах за спрощеною формою обліку	
Визначення фінансових результатів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	
Визначення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	
Облік витрат за елементами у суб'єктів малого підприємництва	
6 Оподаткування суб'єктів малого підприємництва	11
Облік єдиного податку	
Облік розрахунків за податками і платежами	
Особливості узагальнення облікових даних і складання фінансової звітності на малих підприємствах	
Інша звітність юридичної особи: податкова декларація з ПДВ, декларація акцизного податку, податкова декларація з податку на нерухомість, податкова декларація з сплати за землю	
Організація робіт зі складання і оформлення звітності	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	54
1 Організаційно-правові основи діяльності суб'єктів малого підприємництва	9
2 Організація обліку і оподаткування суб'єктів малого підприємництва	9
3 Облік активів у суб'єктів малого підприємництва	9
4 Облік капіталу і зобов'язань у суб'єктів малого підприємництва	9
5 Облік доходів, витрат, фінансових результатів у суб'єктів малого підприємництва	9
6 Оподаткування суб'єктів малого підприємництва	9
РАЗОМ	120

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

5.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу НТУ «ДП»».

5.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час лекційних занять	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час іспиту за бажанням здобувача
практичні	індивідуальне завдання	виконання завдань під час практичних занять		
		виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань.

Поточне оцінювання практичних занять відбувається на основі оцінок за виконання індивідуальних завдань (розрахунково-аналітичних завдань).

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

5.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для
6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) управління комплексними проектами, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	<ul style="list-style-type: none"> - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програми пакету Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint, Teams).
Дистанційна платформа Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : Навч. посіб. / Ю.А. Верига, Е.А. Карпенко, Г.О. Соболев, Н.О. Кулявець. – К. : ЦНЛ, 2020. – 272 с. ISBN 978-617-673-270-9.
2. Фінансова звітність малого підприємства – 2020 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-finansovaya-otchetnost-malogo-predpriyatiya--2020>.
3. Дроздова, Олена Геннадіївна. "Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні." The 6th International scientific and practical conference "Modern problems of science, education and society"(August 14-16, 2023) SPC "Sci-conf. com. ua", Kyiv, Ukraine. 2023.
4. Мелень О. В. Організація та методика ведення обліку на підприємствах малого бізнесу / О. В. Мелень, Є. Ю. Дем'янцева // Причорноморські економічні студії / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. – 2022. – Вип. 73. – С. 123-127.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація та ведення малого бізнесу»

для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 051 Економіка, 061 Журналістика, 071 Облік і оподаткування,
075 Маркетинг, 242 Туризм і рекреація, 291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії.

Розробник:

Макурін Андрій Андрійович

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19